

Otázka: Hudební romantismus v 19. století

Předmět: Dějiny hudby

Přidal(a): mkhole

Hudební romantismus v 19. století

- označení hudebního slohu, který vznikl na přelomu 18. a 19. století z hudebního klasicismu na popud uměleckého romantismu a v evropské hudbě dominoval až do prvních desetiletí století dvacátého.
- hudba je charakteristická zdůrazněnou emocionalitou, rozšířením a postupně i překročením tradiční harmonie, silnějším přijímáním impulsů z evropské lidové hudby a častým spojováním hudby s mimohudebními, obvykle literárními myšlenkami
- orchestr byl během 19. století neustále rozšiřován, aby umožnil jak vyjádřit stále jemnější citové odstíny, tak i vyvolat mohutný dojem při plném nasazení všech nástrojů

Hlavní představitelé:

- **Ludwig van Beethoven** (1770 - 1827)
 - dovršitel první vídeňské školy klasicistní hudby
 - v průběhu svého života rozvinul klasicistní slohové a formové prostředky do svého individuálního hudebního stylu a otevřel tak dveře nové hudební epoše - romantismu
 - K jeho nejslavnějším dílům patří 3., 5., 6., 7. a 9. symfonie, monumentální mše **Missa solemnis**, opera **Fidelio**, houslový koncert **D dur op.61**, klavírní skladby (**Císařské koncert**, sonáty **Měsíční svit**, *Appassionata*,

Patetická, Valdštejnská skladba pro Elišku)

• **Franz Schubert** (1797 - 1828)

- rakouský hudební skladatel období raného romantismu s mimořádnou schopností vystižení lyrických a romantických nálad a velkým melodickým talentem
- hovoří se o něm jako o „nejpoetičtějším ze všech hudebníků“
- písňová a komorní tvorba → okolo 600 písní i mnoho skladeb pro komorní obsazení a sólový klavír.
- autorem sedmi dokončených symfonií a slavné osmé (podle dnešního seznamu v pořadí sedmé) *Nedokončené* i jiné liturgické, scénické a baletní hudby.
- Přes svou pracovitost si Schubert během svého krátkého života nebyl nikdy schopen opatřit odpovídající postavení a finanční zajištění. Žil většinou z podpory svých příbuzných, přátel a obdivovatelů a jeho hudba nebyla známa širší veřejnosti. Zájem o jeho dílo však narostl na samém sklonku jeho života a od své smrti až dodnes patří Franz Schubert ke stěžejním autorům romantického hudebního repertoáru.
- Písňové cykly: *Krásná mlynářka*, *Markétka u přeslice*, *Zimní cesta*
- Opus 52 - Ave Maria (na námět básně Jezerní paní od sira Waltera Scotta)

• **Frédéric François Chopin** (1810 - 1849)

- rodným jménem **Fryderyk Franciszek Chopin**, byl polský skladatel vážné hudby a klavírní virtuos, který proslul jako „**básník klavíru**“
- Jeho otec byl francouzský emigrant, matka pocházela ze zchudlého člechtického rodu z Polska, prožil dětství ve Varšavě, kde se začal učit hru na klavír u Čecha Vojtěcha Živného
- již v sedmi letech se pokoušel o své první skladby, ve 12-ti byl žákem varšavského lycea a 16-19 se učil u Józefa Elsnera hudební teorii na konzervatoři.
- po škole měl úspěšné koncerty ve Vídni a Drážďanech, ve 20/21 přesídlil do Paříže, kde působil také jako učitel hudby.
- v letech 1838-1839 pobýval na Mallorce, kde těžce onemocněl tuberkulózou
- pohřben je v Paříži, jeho srdce ve stříbrné schránce je však uloženo ve Varšavě
- na jeho počest se ve Varšavě konají mezinárodní soutěže mladých klavíristů
- díla především pro **sólový klavír**, ostatní díla mají alespoň klavírní part
- mezi jeho nejvýznamnější skladby patří **nokturna**, kde se uplatnila jeho velice jemná a zpěvná melodika, nebo **cyklus preludií**, zobrazující jeho improvizací

schopnosti.

- komponoval také taneční skladby, přičemž polský národní prvek vyniká nejvíce v 60 mazurkách a ve slavnostních polonézách, valčíky mají více salónní ráz
- nocturno 9 č.

- **Richard Wagner** (1813 - 1883)

- německý hudební skladatel, ale mnoho let žil mimo Německo - Lotyšsko, Francie, Rakousko, Itálie
- v Bayreuthu (Baroutu) 1873 nechal pro své opery postavit divadlo s výbornou akustikou a založil zde tradici Bayreuthských hudebních slavností
- pro své protižidovské názory bylo jeho dílo již za císařství jednostranně posuzováno a zejména v období nacismu přímo zneužito.
- mezi jeho nejznámější díla patří opery *Bludný Holanďan*, *Lohengrin*, *Tristan a Isolda*, *Mistři pěvci norimberští*, *Rienzi*, *Parsifal* a operní tetralogie *Prsten Nibelungův*
- *jízda Valkýr*

- **Johann Strauss mladší**

- **Petr Iljič Čajkovskij** (1840 - 1893)

- byl ruský hudební skladatel, jedním z nejvýznamnějších světových hudebních skladatelů
- **spojoval prvky ruské lidové hudby s evropskou vážnou hudbou**
- několikrát také navštívil Prahu, kde roku 1888 dirigoval premiéru své opery *Evžen Oněgin*
- **balety: *Labutí jezero*, *Louskáček*, *Šípková Růženka***
- **opery: *Evžen Oněgin*, *Střevíčky*, *Piková dáma***
- symfonie (**Patetická**), koncerty, pro orchestr, pro sbor + orchestr + sólový klavír

- **Nikolaj Andrejevič Rimskij-Korsakov** (1844 - 1908)

- *Pskoviťanka (Car Ivan Hrozný)*, *Kaščeje Nesmrtelný (Pohádka jeseně)*

- vnímal barvy v souvztažnosti k jednotlivým tónům, resp. notám následujícím způsobem:

Nota	Barva
C	bílá
D	žlutá
E	safírová modř
F	zelená
G	zlatá
A	růžová
H	tmavě modrošedá